

**RISKIHALDUS
SÕNAVARA**

**Risk management
Vocabulary**

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

EESSÕNA ISO JUHENDI EESTI VÄLJAANDELE

Käesolev väljaanne:

- on ISO juhendi ISO Guide 73:2009 "Risk management -- Vocabulary" ingliskeelse teksti identne tõlge eesti keelde ning tõlgendamise erimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikest keeltes avaldatud tekstidest,
- juhend asendab ISO/IEC juhendi 73:2002 eestikeelse tõlkena avaldatud EVS juhendi 7:2004 "Riskihaldus. Sõnavara. Standardites kasutamise suunised",
- on kinnitatud Eesti Standardikeskuse 28.06.2010 käskkirjaga nr 116,
- jõustub sellekohase teate avaldamisel EVS Teataja 2010. aasta juulikuu numbris.

Dokumendi ISO Guide 73:2009 "Risk management – Vocabulary" tõlkis Cybernetica AS (tõlkija Vello Hanson) koostöös EVS/TK 4 "Infotehnoloogia" ja Eesti Standardikeskusega. Juhendi tõlget on kommenteerinud standardimise tehnilised komiteed EVS/TK 1 "Toiduained", EVS/TK 5 "Tuletõrje- ja päätsevahendid", EVS/TK 23 "Masinaohutus" ja EVS/TK 33 "Juhtimissüsteemid" ning Siseministeeriumi ja Eesti Energia esindajad.

Juhendi kommenteerimisel selgusid erinevused eri valdkondade riskihaldusealases keelekasutuses. Vastavad erisused on lisatud märkustes, mis on tähistatud Eesti riigitähisega EE.

Käesolev dokument on eestikeelne versioon ISO juhendist This document is the Estonian version of the ISO Guide 73:2009. Teksti tõlke avaldas Eesti Standardikeskus. It was translated by Estonian Centre for Standardisation.

ICS 01.040.03 Teenused. Ettevõtte organiseerimine, juhtimine ja kvaliteet. Haldus. Transport. Sotsioloogia (sõnavara); 01.120 Standardimine. Põhireeglid; 03.100.01 Ettevõtte organiseerimine ja juhtimine üldiselt
Võtmesõnad: risk, riskihaldus, riskikäsitlus, kaitseabinõu, jäärisk
Hinnagrupp H

Standardite reproduutseerimis- ja levitamisõigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel on keelatud ilma Eesti Standardikeskuse poolt antud kirjaliku loata.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, palun võtke ühendust Eesti Standardikeskusega:

Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; www.evs.ee; telefon: 605 5050; e-post: info@evs.ee

SISUKORD

EESÕNA	2
FOREWORD	2
SISSEJUHATUS.....	2
INTRODUCTION	2
KÄSITLUSALA.....	3
SCOPE	3
1 RISKIGA SEOTUD TERMINID	4
1 TERMS RELATING TO RISK	4
2 RISKIHALDUSEGA SEOTUD TERMINID	4
2 TERMS RELATING TO RISK MANAGEMENT	4
3 RISKIHALDUSE PROTSESSIGA SEOTUD TERMINID.....	5
3 TERMS RELATING TO RISK MANAGEMENT PROTSESS.....	5
3.2 Teavituse ja konsulteerimisega seotud terminid	5
3.2 Terms relating to communication and consultation	5
3.3 Kontekstiga seotud terminid	6
3.3 Terms relating to the context	6
3.4 Riski kaalutlemisega seotud terminid	7
3.4 Term relating to risk assessment.....	7
3.5 Riskituvastusega seotud terminid	8
3.5 Terms relating to risk identification	8
3.6 Riskianalüüsiga seotud terminid	9
3.6 Terms relating to risk analysis	9
3.7 Riski hindamisega seotud terminid	10
3.7 Terms relating to risk evaluation.....	10
3.8 Riskikäsitlusega seotud terminid	11
KASUTATUD KIRJANDUS	15
BIBLIOGRAPHY	15
EESTI TERMINITE TÄHESTIKREGISTER.....	16
INGLISE TERMINITE TÄHESTIKREGISTER.....	17

EESÕNA

ISO (Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon) on ülemaailmne rahvuslike maade standardimisorganisatsioonide (ISO rahvuslike national standards bodies (ISO member bodies). liikmesorganisatsioonide) föderatsioon. Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi ettevalmistamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslike liikmesorganisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus osa võtta selle komitee tegevusest. Selles töös osalevad käsikäes ISO-ga ka rahvusvahelised, riiklikud ja valitsusvälsed organisatsioonid. Rahvusvahelise Elektrotehnika standardimist küsimustes teeb ISO tihedat koostööd (IEC).

ISO (the International Organization for Standardization) is a worldwide federation of national standards bodies (ISO member bodies). The work of preparing International Standards is normally carried out through ISO technical committees. Each member body interested in a subject for which a technical committee has been established has the right to be represented on that committee. International organizations, governmental and non-governmental, in liaison with ISO, also take part in the work. ISO collaborates closely with the International Electrotechnical Commission (IEC) on all matters of electrotechnical standardization.

Rahvusvahelised standardid kavandatakse vastavalt ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud reeglitele.

International Standards are drafted in accordance with the rules given in the ISO/IEC Directives, Part 2.

Vastavas komitees või rühmas vastuvõetud juhendikavandid saadetakse häälletamiseks rahvuslikele liikmesorganisatsioonidele. Avaldamine juhendina nõuab heakskiitu vähemalt 75% häälletanud rahvuslikelt liikmesorganisatsioonidelt.

Draft Guides adopted by the responsible Committee or Group are circulated to the member bodies for voting. Publication as a Guide requires approval by at least 75 % of the member bodies casting a vote.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et mõned käesoleva juhendi elemendid võivad olla patendiõiguse objektiks. ISO ei ole vastutav mõne või kõigi selliste patendiõiguste tuvastamisel.

Attention is drawn to the possibility that some of the elements of this document may be the subject of patent rights. ISO shall not be held responsible for identifying any or all such patent rights.

ISO juhendi 73 koostas ISO Tehnikanõukogu riskihalduse terminoloogia töörühm.

ISO Guide 73 was prepared by the ISO Technical Management Board Working Group on risk management.

See juhendi redaktsioon tühistab ja asendab ISO/IEC juhendi 73:2002 ja on selle tehniline uustöötlus.

This first edition of ISO Guide 73 cancels and replaces ISO/IEC Guide 73:2002, which has been technically revised.

SISSEJUHATUS

Käesolev juhend annab alussõnavara ühise riskimõistete ja -terminite mõistmise arendamiseks eri organisatsioonide ja tegevusliinide hulgas ning mitmesuguste rakenduste ja tüüpide puhul.

This Guide provides basic vocabulary to develop common understanding on risk management concepts and terms among organizations and functions, and across different applications and types.

Riskihalduse terminoloogia kontekstis tuleks eelistada käesolevas juhendis esitatud termineid.

In the context of risk management terminology, it is intended that preference be given to the definitions provided in this Guide.

Riskihaldus on rakendusspesifiline, mistõttu on mõnedes olukordades vaja täiendada selles juhendis olevat sõnavara. Kui mingis standardis kasutatakse riski haldamisega seotud termineid, on väga tähtis, et nende kavatsetud tähendust selle standardi kontekstis ei esitataks ega kasutataks vääralt.

Risk management is application specific. In some circumstances, it can therefore be necessary to supplement the vocabulary in this Guide. Where terms related to the management of risk are used in a standard, it is imperative that their intended meanings within the context of the standard are not misinterpreted, misrepresented or misused.

FOREWORD

ISO (Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon) on ülemaailmne rahvuslike maade standardimisorganisatsioonide (ISO rahvuslike national standards bodies (ISO member bodies)). Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi ettevalmistamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslike liikmesorganisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus osa võtta selle komitee tegevusest. Selles töös osalevad governmental and non-governmental, in liaison with ISO, also take part in the work. ISO valitsusvälsed organisatsioonid. Koikides collaborates closely with the International Electrotechnical Commission (IEC) on all matters of electrotechnical standardization.

Rahvusvahelise Elektrotehnika komisjoniga (IEC).

Rahvusvahelised standardid kavandatakse vastavalt ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud reeglitele.

International Standards are drafted in accordance with the rules given in the ISO/IEC Directives, Part 2.

Vastavas komitees või rühmas vastuvõetud juhendikavandid saadatakse häälletamiseks rahvuslikele liikmesorganisatsioonidele. Avaldamine juhendina nõuab heakskiitu vähemalt 75% häälletanud rahvuslikelt liikmesorganisatsioonidelt.

Draft Guides adopted by the responsible Committee or Group are circulated to the member bodies for voting. Publication as a Guide requires approval by at least 75 % of the member bodies casting a vote.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et mõned käesoleva juhendi elemendid võivad olla patendiõiguse objektiks. ISO ei ole vastutav mõne või kõigi selliste patendiõiguste tuvastamisel.

Attention is drawn to the possibility that some of the elements of this document may be the subject of patent rights. ISO shall not be held responsible for identifying any or all such patent rights.

ISO juhendi 73 koostas ISO Tehnikanõukogu riskihalduse terminoloogia töörühm.

ISO Guide 73 was prepared by the ISO Technical Management Board Working Group on risk management.

INTRODUCTION

Käesolev juhend annab alussõnavara ühise riskimõistete ja -terminite mõistmise arendamiseks eri organisatsioonide ja tegevusliinide hulgas ning mitmesuguste rakenduste ja tüüpide puhul.

This Guide provides basic vocabulary to develop common understanding on risk management concepts and terms among organizations and functions, and across different applications and types.

Riskihalduse terminoloogia kontekstis tuleks eelistada käesolevas juhendis esitatud termineid.

In the context of risk management terminology, it is intended that preference be given to the definitions provided in this Guide.

Riskihaldus on rakendusspesifiline, mistõttu on mõnedes olukordades vaja täiendada selles juhendis olevat sõnavara. Kui mingis standardis kasutatakse riski haldamisega seotud termineid, on väga tähtis, et nende kavatsetud tähendust selle standardi kontekstis ei esitataks ega kasutataks vääralt.

Risk management is application specific. In some circumstances, it can therefore be necessary to supplement the vocabulary in this Guide. Where terms related to the management of risk are used in a standard, it is imperative that their intended meanings within the context of the standard are not misinterpreted, misrepresented or misused.

Lisaks oma eesmärkide saavutamist In addition to managing threats to the ähvardedavate ohtude haldamisele rakendavad achievement of their objectives, organizations are organisatsioonid üha sagedamini riskihalduse increasingly applying risk management processes protsesse ja arendavad oma soodsate and developing an integrated approach to risk võimaluste halduse täiustamiseks riskihalduse management in order to improve the management integreeritud metoodikat. Seetõttu on terminid ja of potential opportunities. The terms and määratlused käesolevas juhendis oma definitions in this Guide are, therefore, broader in tähenduselt ja rakenduselt laiemad ISO/IEC concept and application than those contained in juhendis 51 esitatust, kuivõrd juhend 51 on ISO/IEC Guide 51, which is confined to safety pühendatud riski ohutusaspektidele, st aspects of risk, i.e. with undesirable or negative soovimatutele või negatiivsetele tagajärgedele. Since organizations increasingly Kuna organisatsioonid võtavad üha enam adopt a broader approach to the management of kasutusele laiema lähenemisiisi riskihaldusele, risk, this Guide addresses all applications and hõlmab käesolev juhend kõiki rakendusi ja sectors. sektoreid.

See juhend on üldistav ja koostatud hõlmama üldist riskihalduse valdkonda. Terminid on liigendatud nii:

- riskiga seotud terminid;
- riskihaldusega seotud terminid;
- riskihalduse protsessiga seotud terminid;
- teavituse ja konsulteerimisega seotud terminid;
- kontekstiga seotud terminid;
- riski kaalutlemisega seotud terminid;
- riskituvastusega seotud terminid;
- riskianalüüsiga seotud terminid;
- riski hindamisega seotud terminid;
- riskikäsitlusega seotud terminid;
- seire ja mõõtmisega seotud terminid.

This Guide is generic and is compiled to encompass the general field of risk management. The terms are arranged in the following order:

- terms relating to risk;
- terms relating to risk management;
- terms relating to the risk management process;
- terms relating to communication and consultation;
- terms relating to the context;
- term relating to risk assessment;
- terms relating to risk identification;
- terms relating to risk analysis;
- terms relating to risk evaluation;
- terms relating to risk treatment;
- terms relating to monitoring and measurement.

KÄSITLUSALA

Käesolev juhend annab riskihaldusega seotud üldistuslike terminite määratlused. See püüab soodustada mölemäpoolset ja kooskõalist ettekujutust riskihaldusega seotud tegevuste kirjeldamisest, järjekindlat lähenemist nende kirjeldamisele ja riskihalduse ühtse terminoloogia kasutamist riski haldamist puudutavates protsessides ja raamstruktuurides.

See juhend on mõeldud kasutamiseks

- riskide haldamisega tegelejaile,
- ISO ja IEC tegevustes osalejaile ning
- riskihaldusega seotud üleriiklike või tegevusalakohaste standardite, juhendite, protseduuride ja tavakoodeksite väljatöötajaile.

Riskihalduse põhimõtete ja suuniste osas on aluseks ISO 31000:2009.

SCOPE

This Guide provides the definitions of generic terms related to risk management. It aims to encourage a mutual and consistent understanding of, and a coherent approach to, the description of activities relating to the management of risk, and the use of uniform risk management terminology in processes and frameworks dealing with the management of risk.

This Guide is intended to be used by:

- those engaged in managing risks,
- those who are involved in activities of ISO and IEC, and
- developers of national or sector-specific standards, guides, procedures and codes of practice relating to the management of risk.

For principles and guidelines on risk management, reference is made to ISO 31000:2009.